

DOEPAK

Du **P**AK Doe **P**AK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIJELKRANTKRABEL Doe **P**AK Du **P**AK
Nr. 111

Heel veel dank: een poppenkastplaatje als aardigheidje

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het *Poppenspe(e)lmuseum*. Met dit oud-Hollandse poppenkastafereeltje willen wij je hartelijk bedanken voor de bijdrage aan het Poppenspe(e)lmuseum. Ook in de toekomst word je als *vriend* met open armen ontvangen. Wij gaan er alles aan doen om deze vriendschap te bestendigen, en hopelijk zelfs uit te bouwen. Echte Vrienden staan bij aankomst niet in de rij. Ze mogen gratis naar binnen en hebben op allerlei fronten een streepje voor. Hopelijk geniet je net zo veel van deze educatieve uitgave en het museum als de toeschouwers van dit vrolijke optreden met *Jan Klaassen* en de *Dood van Pierlala*. Pierlala wordt ook wel de *Dood van Pierlapotlood* genoemd.

Heb je iets op te merken over het Poppenspe(e)lmuseum of deze Doepak? Laat het weten! Wij zijn blij met al je *suggesties*. Met welk attribuut schudt de mansende vrouw van de poppenspeler om geld op te halen? Kijk voor het juiste antwoord op <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/lemmas/mansbakje.html>.

Wil je nog meer ontdekken over het (*volks*)poppenspel? Maak een reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs. Op de websites www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2, www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl en www.poppenspelmuseum.nl vind je informatie over het *museum*, de *tentoonstellingen* en de (*boeken*)collectie. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over de diverse (poppen)-theatertechnieken, -figuren en -personen.

Afbeelding uit: 'Buurkinderen'. Auteurs: Jan Ligthart en H. Scheepstra. Impressum: Wolters, Groningen (1948). Illustratie: C. Jetses ©. Tekst en realisatie: *Otto van der Mieden* © (2013). Plak het plaatje op een stuk karton en knip het uit. Zo kun je de afbeelding als briefkaart gebruiken. *Applaus!* Klik op de *vette* en *cursieve* woorden voor hyperlinks. Dit document op internet, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak111.pdf>.

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruijmelkrant en -krabbels! Een dupák (spreek uit: dogpak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doodse stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupák razendsnel en met veel tumult. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.